

“Fabrikken” er en fremragende japansk roman om meningsløst arbejde

I Hiroko Oyamadas roman "Fabrikken" bliver det langsomt og med meget humor i sætningerne tegnet frem for læseren, at personerne har vanskeligt ved at komme overens med det faktum, at det arbejde, de udfører, er tomt, men samtidig fylder størstedelen af deres liv. Foto: SHINCHOSHA PUBLISHING CO., LTD.

Martin Rytter Handberg

24.11.2024

BØGER // ANMELDELSE — *Fabrikken* af japanske Hiroko Oyamada er en spiddende sjov roman om et arbejde, der fremstår meningsløst i al sin monotoni, skriver Martin Rytter Handberg.

Fabrikken

Forfatter: Hiroko Oyamada

Forlag: Grif

Oversat af Mette Holm

Udgivet d. 30. oktober 2024.

Den japanske forfatter **Hiroko Oyamada** er en stor stemme i sit hjemland. I dansk sammenhæng er hun kendt for romanerne *Hullet* samt *Væsler på loftet*, begge udgivet af forlaget Grif, og med forlagets nyeste udgivelse *Fabrikken* er vi så at sige i mål, al

den stund at den står i en overordnet sammenhæng med de forudgående. Altså nu en trilogi der understreger det meningsløse og tomme i tilværelsen. I *Fabrikken* finder jeg, at udtrykket står tydeligst frem.

Vi følger tre unge mennesker, som alle bliver ansat på Fabrikken. Hver med sin opgave i det store maskineri, de også hver især kan fornemme, de er en del af. De skal fremstille produkter. Hvor den ene persons fornemmeste opgave er at makulere papir, får den anden som betydende opgave at læse korrektur på tilsyneladende meget vigtige dokumenter, mens den tredje ernærer sig ved at indsamle prøver af de mosser, som findes nær Fabrikken.

Det er jo i og for sig spørgsmål, som også kan klinge for en dansk læser i en dansk sammenhæng, for vi ser også her eksempler på mennesker, som føler sig fanget af systemet

I og for sig ikke synderlig sindsoprivende arbejdsopgaver. Men opgaver, man må lægge krop til for at kunne trække en løn hjem til sig selv, til livets opretholdelse. Udfordringen for de tre er netop det at finde grundlag for den indsats, de investerer, for er det lønnen værd? Det bliver langsomt og med meget humor i sætningerne tegnet frem for læseren, at de har vanskeligt ved at komme overens med det faktum, at det arbejde, de udfører, er tomt, men samtidig fylder størstedelen af deres liv. Kan det være meningen?

HIROKO OYAMADA

AF FORFATTEREN TIL HULLET OG VÆSLER PÅ LOFTET

A stylized illustration of a bird, possibly a crow or raven, in profile, facing right. The bird is rendered in black with a large, curved white line defining its beak and eye area. The eye is a simple white circle with a small red dot in the center. The background is a solid black rectangle. The title 'FABRIKKEN' is written in large, bold, white, sans-serif capital letters across the lower half of the bird's body. The publisher's name 'GRIF' is written in smaller, bold, white, sans-serif capital letters at the bottom right of the bird's body.

FABRIKKEN

GRIF

Det er jo i og for sig spørgsmål, som også kan klinge for en dansk læser i en dansk sammenhæng, for vi ser også her eksempler på mennesker, som føler sig fanget af systemet, som søger at gøre noget andet; at vinde tid til sig selv og til familien.

Fabrikken viser arbejdets melankolske ligegyldighed

Romanen tematiserer på meget levende vis, hvordan de ellers så fine intentioner, som de tre nyligt ansatte indleder deres tid på fabrikken med, stille og roligt forfladiges og ender i en slags melankolsk ligegyldighed. De snakker i begyndelsen meget indlevende med de andre ansatte, giver et godt førstehåndsindtryk og skaber en atmosfære af velvilje, glæde og interesse for at nå langt, men lige så langsomt krakelerer det, der viser sig at være facade.

Sætninger, som de førhen udsendte med entusiasme og tro på noget større, falder sammen og bliver til fortærskede fraser. Det eneste lidt større spørgsmål, der står blafrende tilbage, er spørgsmålet: *Hvad laver jeg her?*

Manglen på mening sætter ind. Desperationen slår til.

Man kunne da forestille sig, at naturen, som omgiver Fabrikken, kunne forlene den arbejdsomme med glæde, og der er også nogle, der søger derud, men blot for at blive hjemsøgt af en længsel efter det sande, det autentiske, for hvad gør man som menneske, der søger friheden, når selv naturen lider og lammes af menneskets indgriben? Naturen, viser det sig, kan ikke give den enkelte det frirum, som vokser som ønske.

Den er ødelagt af Fabrikkens forurening, og skrig fra de sorte skarver forstyrrer, mens sumpbæverne formerer sig som rotter og ender med at gribe meget direkte ind i det liv, Fabrikken forsøger at kontrollere.

Fabrikken er et glimrende sted at starte, hvis man skal indlede sit bekendtskab med Hiroko Oyamada (billedet), skriver Martin Rytter Handberg. Foto: Wikimedia Commons.

Der er i *Fabrikken* en direkte tematisering af en omsiggribende arbejdskultur. En kultur, som griber ind i det enkelte menneskes ve og vel, og Hiroko Oyamada får understreget, at det kan være vanskeligt at undgå at blive en del af, for det er en måde at være til i verden på, som mange abonnerer på. Man skal jo have en løn at leve for. Så man må vel ofre sig.

Bogen kan på overfladen virke en kende sort og kynisk. Bevares, det er den også, og den kunne for så vidt også være vanskelig at komme igennem, hvis ikke ... hvis ikke det også var tilfældet, at den indeholder passager krydret med spiddende og stikkende humor. En tragikomisk måde at beskrive livet på, som jeg finder inciterende. Den drager mig, og den sætter tanker i søen som ringe, jeg lader folde sig ud.

Når jeg skriver det, vil det også være på sin plads at fortælle, at jeg selv netop er trådt ud af systemet i dansk regi og ikke engagerer mig som arbejdsmyre i et fintmasket net, hvorved jeg kan kaste et blik ind fra en position i periferien. Jeg forestiller mig, at læsningen af *Fabrikken* for en person placeret i centrum, kan prikke endda endnu mere.

Denne roman er et glimrende sted at starte, hvis man skal indlede sit bekendtskab med Hiroko Oyamada.

Klik dig videre til mange flere boganmeldelser [lige her](#).

forlaget grif

hiroko oyamada

Mette Holm

Martin Rytter Handberg

Martin er cand.mag. i litteratur. Men mest af alt fordybet i natur og litteratur i skoven i Langå, hvor han sammen med sin hustru driver The Funky Forest, et trætopretreat. Og så er han dagligt optaget af at leve meningsfuldt.

POV Overblik

Støt POV's arbejde som uafhængigt medie og modtag **POV Overblik** samt dagens udvalgte tophistorier alle hverdage, direkte i din postkasse.